

FRAMLEGG TIL STATSBUDDSJETTET 2002

PROGRAMKATEGORI 07.60 HØGRE UTDANNING

1. INNLEIING

Høgskolen i Sør-Trøndelag vedtok 22.juni 2000 *Strategisk plan 2000-2010*. Strategisk plan er saman med *Lov om universitet og høgskolar* og vedtaket i Stortinget i samband med *Stortingsmelding nr.27 (2000-2001) Gjør din plikt – Krev din rett* (kvalitetsreformen) grunnlaget for verksemda ved Høgskolen i Sør-Trøndelag.

Idé og visjon for verksemda

Verksemda ved Høgskolen i Sør-Trøndelag er forankra i humanistiske ideal med fokus på menneskeverd, likeverd og medråderett.

Høgskolen utdannar kandidatar innan sentrale profesjonsområde. Grunnutdanning er hovudgrunnlaget, men høgskolen har og som mål å tilby fleire profesjonsretta studium av høgre grad innan utvalde fagfelt. Høgskolen skal drive etter- og vidareutdanning, forskings- og utviklingsarbeid og formidling på område som er etterspurde og der høgskolen har kompetanse.

Ut frå denne idéen for verksemda og på bakgrunn av globale og nasjonale utviklingstrekk, er visjonen for Høgskolen i Sør-Trøndelag tufta på tre grunnpilarar:

- ❑ Høgskolen skal utdanne framtidige yrkesutøvarar med praktisk dugleik, vitskapleg tenkjemåte, robuste kunnskapar og sosiale evner, slik at kandidatane er etterspurde på arbeidsmarknaden og har kompetanse til å vidareutvikle dei yrke og bransjar dei går inn i.
- ❑ Høgskolen skal ha eit solid og ope fagleg miljø, som er i god samhandling med private og offentlege samarbeidspartar.
- ❑ Høgskolen skal ha ein sterk posisjon i utdanningsmarknaden gjennom målretta satsing på kvalitet og nyskaping i studie- og læreformer, gjennom relevant forskings- og utviklingsarbeid, og gjennom alliansebygging med andre lærestader.

Studenten sin høgskole

Høgskolen i Sør-Trøndelag skal vere ein utviklande og krevjande høgskole. Vi skal drive fram nye læringsformer i takt med samfunnets og studentane sin tarv. Vi skal prøve ut og vurdere nye teknologiar og nye læreprosessar, og skape inkluderande fag- og studiemiljø.

Regionen sin høgskole

Gjennom utdanning av gode kandidatar, produksjon av kunnskap og formidling skal høgskolen vere med å utvikle offentleg tenesteyting og næringsliv. Høgskolen skal tilby kompetanse som til ei kvar tid er tilpassa behova i samfunnet. Samstundes skal vi vere fagleg langt framme, slik at høgskolen er med på å definere framtidens behov i fag og profesjonar. Vi vil byggje faglege nettverk med andre sterke fagmiljø for å løyse oppgåver i samfunnet og

sikre flyten av kunnskapar i regionen. Høgskolen skal samarbeide forpliktande med offentlege etatar, bransjeorganisasjonar og verksemdar.

Dei tilsette sin høgskole

Høgskolen i Sør-Trøndelag skal vere ein utviklande og utfordrande arbeidsplass. Høgskolen skal stille store krav i forskning og utdanning, og vi vil lønne innsats og arbeid av høg kvalitet. Tilsette skal kunne opparbeide kompetanse som gir godt omdømme i nasjonale og internasjonale fagmiljø.

Kvalitetsreforma

Som ein av landets største lærestader har Høgskolen i Sør-Trøndelag store ressursar i form av kunnskap og kompetanse hos studentar og tilsette. Høgskolen har eit stort og godt tilbod av profesjonsutdanningar på Bachelor-nivå. Stor breidde av fag og profesjonsutdanningar gir også eit godt grunnlag for tverrfagleg samarbeid og til skreddarsaum av etter- og vidareutdanningar der det er stor etterspurnad og nasjonal satsing. Det er ei utfordring for høgskolen å leggje forholda til rette og nytte ressursane konstruktivt og aktivt i kunnskapsproduksjon og formidling.

Høgskolen vil at studentar og tilsette skal leggje større vekt på læring og kunnskapsutvikling enn på undervisning og reproduksjon. I dei framtidige kunnskapsarbeidsplassane vil det bli stilt auka krav til sjølvstendig ansvar, samarbeid og kommunikasjon og fornying av eigen fagkompetanse. Evne til å sjå, og vilje til å møte nye behov er ein kritisk faktor både innafor høgskolen og for dei nyutdanna kandidatane i deira møte med arbeidslivet. Det er ei utfordring for den samla leiinga i høgskolen å sjå til at fagmiljøa vektlegg endringskompetanse. Høgskolen skal i året som kjem følgje opp ein nyleg vedteke handlingsplan for arbeidet med innovasjon og entreprenørskap.

Det er ei hovudoppgåve å aktivisere ein større del av studentane og dei tilsette sin kapasitet og kreativitet til å arbeide med faglege problemstillingar. Studiekvaliteten kan aukast ved at studenten både er meir aktiv i læringsarbeidet og brukar meir av tida si på studiet. For å følgje opp intensjonane i kvalitetsreforma går vi gjennom alle studium for å sikre at studieåret nyttast fullt ut, at studentane får tilbakemelding undervegs i studieløpet og at det er god samanheng mellom lærings- og vurderingsformer. Fornyng av arbeidsformene og auka innsats innan forskings- og utviklingsarbeid aukar også kvaliteten og relevansen på undervisninga.

Mange fagmiljø i høgskolen har tradisjonelt lagt stor vekt på kvalitetar som no kjem som ein del av kvalitetsreforma. Problembasert læring, prosjektarbeid, yrkesretting, mappevurdering og tett oppfølging av den einskilde studenten er sjølvsegte element i mange av utdanningane våre. I andre utdanningar har vi framleis ein veg å gå når det gjeld å flytte fokuset frå undervisning til læring, frå undervisar til student, og frå reproduksjon og kontroll til utvikling av kunnskap. Det er ei utfordring i året som kjem å nytte dei ekstra midla som er lagt inn i budsjettet til kvalitetsreforma effektivt, slik at ein får ekstra fart i dette arbeidet. Høgskolen har oppretta studiekvalitetsutval ved kvar avdeling. Arbeidet i læringsmiljøutvalet som kvalitetsreforma pålegg oss å opprette på høgskolenivå, må sjåast i samanheng med arbeidet i desse utvala. Høgskolen har også i år sett av strategiske midlar i Studentparlamentet sitt budsjett til utviklingsprosjekt retta mot innføring av nye læreformer.

Studiekvaliteten vil også bli styrkja gjennom større satsing på internasjonalisering. Høgskolestyret har vedteke ein ny handlingsplan som inneber at både omfang og innhald i

tilbudet skal utviklast vidare. Det er mellom anna eit sentralt mål å utvide samarbeidet med lærestader utafor den vesterlandske kulturen. I tillegg til samarbeidet med institusjonar i Palestina og Russland, skal høgskolen arbeide med nye avtalar med land i den tredje verda. Vi vil og leggje meir ressursar inn i arbeidet med å utvikle engelskspråklege tilbod og anna tilrettelegging for studentar som ikkje kan norsk. Høgskolen vil samarbeide med dei andre institusjonane i Midtnorsk Nettverk for at dette arbeide skal skyte fart.

Individuelle utdanningsplanar er eit steg i arbeidet med å betre studiekvaliteten.

Serviceerklæring for Høgskolen i Sør-Trøndelag, vedteke 22.juni 2000, skal saman med den aktuelle fagplanen/studieplanen vere utgangspunkt for å inngå avtale med den einskilde student.

Kunnskapsutvikling og læring på høgt nivå

Plasseringa i ein stor universitetsby er utgangspunktet for den noverande institusjonsstrategien ved HiST. Ei ope haldning til endringar i kjølvatnet av kvalitetsreforma, kombinert med ein aktiv og saksorientert politikk for samarbeidsrelasjonar regionalt (Midtnorsk Nettverk), nasjonalt og internasjonalt er utgangspunktet for utviklinga av høgskolen. Utvikling av kvalitet i profesjonsutdanningane og større grad av fordjuping i det faglege arbeidet er viktigare enn endring av institusjonsstatus. Utvikling av HiST som kompetanseressurs og ønska samarbeidspart i regionen har prioritet.

Strategisk plan 2000 – 2010 syner at HiST har høge mål. Den akademiske kvaliteten skal aukast både gjennom FoU, kompetansestyrking og nyrekruttering. Dei sentrale løyvingane til FoU er difor auka, og avdelingane er i ferd med å gjennomføre eit større omfordelingsprosjekt for å auke innsatsen på FoU-området. Høgskolen held fram arbeidet med å styrkje dei faglege miljøa slik at dei kan konkurrere om nasjonale og internasjonale løyvingar. Kvalitet vert sett i nær samanheng med relevans for dei yrka vi utdannar for. Profesjonsretta FoU og kontakt med praksisfeltet og næringslivet gjennom etter- og vidareutdanning, praksis i grunnutdanningane og prosjektarbeid skal ha høg prioritet. HiST vil føre vidare prioriteringa av eigne forskingsprogram innan sentrale fagområde.

HiST håpar å kunne opne sitt første sjølvstendige masterstudium hausten 2002. Master of science-studiet i økonomisk-administrative fag vil markere at høgskolen tar eit nytt steg i si utvikling. I tillegg vil høgskolen vidareutvikle samarbeidet med Høgskolen i Nord-Trøndelag og Handelshøgskolen i København om Master of Public Administration til også å omfatte fordjuping mot skoleleiing og eventuelt helseadministrasjon. HiST vil også halde fram samarbeidet i Midtnorsk Nettverk om studium av høgare grad innafor pedagogikk (vidareføring) og helse (etablering). Utvikling av fleire studietilbod av høgare grad har høg prioritet i HiST. Det er eit udekt behov for mastergradsstudium tilpassa fleire av våre profesjonsstudium. Fagtilbod med høgare fordjupingsnivå vil også føre til at kvaliteten i grunnutdanningane aukar. Høgskolen har sett ned eit eige utval som skal forme ut høgskolen sin vidare satsing på området.

HiST i den nye utdanningsmarknaden

HiST har totalt sett sær god søkning til sine studietilbod. I år 2001 var HiST framleis den fjerde mest søkte institusjonen innafor høgare utdanning i Noreg. Mellom anna på grunn av aktive rekrutteringstiltak, som er ytterlegare styrkja gjennom fleire og overfylde forkursklassar, er tilgangen av studentar relativt god jamvel innafor dei teknologiske utdanningane.

Det har så langt ikkje vore aktuelt for høgskolen å gjere større interne omfordelingar av studieplassar grunna dårleg søkning. Tvert om uttrykker alle avdelingar i HiST eit sterkt ønske om auke i talet på studieplassar grunna høg søkning og etterspurnad etter nye fag og utdanningar. Som høgskole i ein universitetsby har HiST relativt sett få studieplassar som ikkje er bundne opp gjennom pålagde opptakstal. Frie måltal er naudsynte dersom høgskolen skal kunne møte nye utdanningsbehov og nasjonale kompetanseprogram. Det er framleis liten samanheng mellom forventningar og kompetansebehov til dømes innan helse- og sosialsektoren og ressursar stilte til disposisjon for etter- og vidareutdanning. HiST arbeider med å frigjere fleire studieplassar til bruk for strategiske satsingar.

Berre halvparten av grunnutdanningsstudentane ved HiST kjem frå Sør-Trøndelag. Denne relativt høge andelen av studentar frå andre fylke og regionar utfordrar oss som lærestad. Studentundersøkingar har vist oss at søkjarane i dag vel aktivt ut frå fagleg kvalitet og lokalisering. Vi ser og aukande konkurranse både frå den private og frå den globale utdanningsmarknaden. Strategien til HiST i den tøffare konkurransen er å satse på kvalitet gjennom fleksible og attraktive studieformer og nærleik til arbeidslivet vi utdannar for. I tillegg tek høgskolen del i eit samarbeidsprosjekt med Trondheim kommune, Studentsamskipnaden i Trondheim og dei andre institusjonane innafor høgere utdanning for å vidareutvikle Trondheim som Noregs fremste studentby (*Studentby 1*).

Høgskolen legg meir vekt på å utvikle nye og fleksible studietilbod tilpassa vaksne studentar og studentar som vel å bu i distrikta. Høgskolen merkjer eit auka press frå regionen for slike tilbod. Kompetansereformen aukar kravet både til fleksibilitet og til vaksenpedagogisk tenking. Utvikling av fleksible studietilbod med støtte i ny teknologi og etter- og vidareutdanning som er eksternt finansiert, har høg prioritet i HiST. Høgskolen vedtok hausten 2001 ein plan som skal setje høgskolen betre i stand til å møte utfordringar som ligg utanom det måltalfinansierte området.

Høgskolen har kome lengst i utviklinga av fleksible studietilbod innafor IKT-fag. Talet på fageiningar innafor dette området aukar stadig og utgjer også brorparten av tilbodet i Nettverksuniversitetet. Høgskolen vil og halde fram med å utvikle tilbod om fleksible grunnutdanningar. I tillegg til at IKT er tatt i bruk som eit sentralt verktøy i desentralisert sjukepleiarutdanning, vernepleiarutdanning og allmennlærerutdanning, har høgskolen lagt ut det meste av grunnlagsfaga og førsteårsfaga innan ingeniørutdanninga på nett.

Ein kompetanseressurs i regionen

Tilbodet om kompetansegivande utdanning tilpassa dei regionale behova er HiST sitt viktigaste tilskott til utviklinga i regionen. I tillegg ønskjer høgskolen å yte tilskott til samfunnet si satsing på etablering av nye, varige arbeidsplassar. HiST gir derfor høg prioritet til å utvikle tverrfaglege studietilbod og forpliktande samarbeid med næringslivet, offentleg sektor og andre høgere utdanningsinstitusjonar i regionen med sikte på nyskaping, formidling og informasjon innan innovasjon og entreprenørskap. Høgskolen har inngått ei rekkje avtalar som skal liggje til grunn for det vidare arbeidet. Mellom anna deltaking i Noreg forskingsråd (NFR) si satsing på SMB Kompetanse og SMB Høgskole og satsingar innan EU sine Interreg-program har prioritet. Høgskolen har satsa vesentlege ressursar på prosjekt der ein prøvar ut bruk av breiband til undervisning.

Høgskolen tek del i prosjektet *Helhetlig helsetjeneste – samspillet mellom fylkeskommunen og kommunene i Sør-Trøndelag ved utvikling av nytt regionsykehus i Trondheim*. Sett frå vår side

opnar prosjektet og den nye organiseringa av helsetenesta for spanande FoU-verksemd. HiST har fått såkornmiddel frå NFR til satsing på området.

Oppretting av *Program for offentleg leiing og administrasjon* i samarbeid med HiNT er eit anna satsingsområde. Det er eit mål for høgskolen å vere ein etterspurd samarbeidspart innan forskings- og utviklingsarbeid og auke oppdragsverksemda med utgangspunkt i dei tilsette sin kompetanse.

Det økonomiske grunnlaget

Det økonomiske grunnlaget har ført med seg at høgskolen har mått redusere bruken av lærarressursar i undervisninga. Ei oversikt frå Norsk Samfunnsvitskapleg Datateneste viser at HiST er den av alle norske høgare utdanningsinstitusjonar som hadde lågast løyving per vektal. Oversikta viser mellom anna at Høgskolen i Bergen og Høgskolen i Oslo har mykje høgare løyving per vektal. Dette er institusjonar som har fag og utdanningar som kan samanliknast med HiST, og som også ligg i universitetsbyar. Høgskolen i Sør-Trøndelag kan ikkje sjå at det er gitt noko fullgod forklaring på desse skilnadene. Den auka tildelinga høgskolen har fått i 2002 i samband med kvalitetsreforma er gledeleg, men kan ikkje gjere opp for dei innstrammingane høgskolen har vore tvinga til å gjennomføre innan undervisningsområdet gjennom 90-talet. Høgskolen manglar og middel til å sette ønska fart i FoU-arbeidet.

For å betre det økonomiske grunnlaget har HiST lagt arbeid i å følgje opp målsetjingane om auka oppdragsverksemd. Auka volum og breiare kontaktflate mot regionen gjennom etter- og vidareutdanning vil og styrke fagkompetansen i høgskolen. Organisatorisk skal den eksternfinansierte verksemda integrerast i den vanlege avdelingsstrukturen og styrast etter dei same overordna måla som anna verksemd. Høgskolen skal arbeide vidare med å opprette avtalar med randsoneinstitusjonar med tanke på å kunne byggje opp fond. Løn skal nyttast som incentiv til å auke verksemda, men samstundes er det gjort vedtak som klargjer rettar og plikter for dei tilsette. Høgskolen tar sikte på å auke aktiviteten innan etter- og vidareutdanning slik at han innan 2010 skal utgjere 25% av det samla lønsbudsjettet.

Til tross for den negative økonomiske utviklinga, ønskjer høgskolen å utnytte den gode søkninga og få tildelt fleire studieplassar.

Strategiar og virkemiddel – oppsummering

Høgskolen vil møte utfordringane offensivt, og primært gjennom

- ❑ fagleg konsolidering og nyorientering
- ❑ utvikling av eit godt og krevjande lærings- og studiemiljø
- ❑ utvikling av ei solid FoU-verksemd og studium av høgare grad innan sentrale fagområde
- ❑ utvikling av høgskolen som ein kompetanseressurs for regionen, hovudsakleg gjennom satsing på relevant oppdragsbasert etter- og vidareutdanning, fagleg støtte og stimulering til innovasjon og entreprenørskap
- ❑ gjennomføring av naudsynte endringar i organisasjonen som ein konsekvens av høgskolen sine overordna mål

Dei overordna strategiane vil krevje store ressursmessige utteljingar sett i lys av høgskolen sin svake ressursbasis. Verkemidla høgskolen vil bruke for å realisere måla er:

- ❑ å omprioritere ressursinnsats
- ❑ å satse markant på inntektsauke gjennom oppdragsbaserte studietilbud
- ❑ å arbeide for at frigjorde ressursar som følgjer av effektivisering av utdanningsaktivitet, skal kunne brukast til betring av læringsmiljøet og heving av FoU-kvaliteten
- ❑ å halde fram arbeidet for å auke grunnløyvinga til høgskolen
- ❑ å gi dei prioriterte områda eintydig og konsentrert innretting

FRAMLEGG TIL STATSBUDDSJETTET 2002 PROGRAMKATEGORI 07.60 HØGRE UTDANNING .. 1

1. INNLEIING	1
---------------------------	----------